

Bluetongue

Vi har forsøgt at lave en opsamling på Bluetongue-situationen, hvilke konsekvenser smitte har og mulige tiltag indenfor forebyggelse.

Symptomer

Der er i de sidste uger indløbet mistanke om Bluetongue smitte over hele landet.

De første tilfælde af Bluetongue ved kvæg, har været ved udegående kvier med følgende symptomer:

- Akut opstået halthed, hævelse i kronranden på et enkelt ben pr. dyr og en med sår i kronranden
- Feber (temperatur 39,1-39,8
- Sår på muleplade og lidt tyndtflydende næseflåd
- Sår på yver/patter

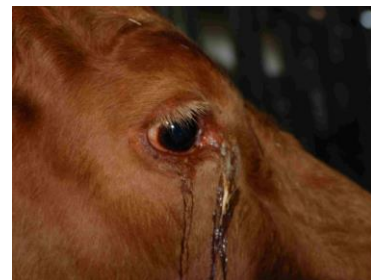
Derudover kan symptomerne ved kvæg være:

- Væskeansamlinger i hovedet
- Sår på tungen og i øjen-, mund- og næsehulen
- Savlen og tåreflåd
- Aborter/føder deforme kalve
- Op mod halvering af mælkeydelsen

Det er dog ikke alle smittede dyr, der viser tydelige kliniske tegn.

Symptomerne ser ud til at ramme stressede dyr hårdest. Så være derfor ekstra opmærksom på goldkøer, nykælvende og dyr med anden sygdom.

Undgå overbelægning og forebygge varmemstress.

Billeder: Fra Fødevarestyrelsen

Hvad sker der ved smitte/mistanke

Bluetongue er en anmeldeligt sygdom. Det betyder at du skal kontakte din dyrlæge, hvis du får mistanke om, at dyr i din besætning er smittet.

Ved en Bluetongue-mistanke skal dyrlægen have udtage prøver (Fødevarestyrelsen betaler analysen af prøverne, men øvrige udgifter afholdes af dyreejer).

Der er typisk svar på blodprøverne efter 2 arbejdsdage. Besætningen kommer under offentligt tilsyn af Fødevarestyrelsen for at minimere smittespredning.

LVK

Kvægdyrlægerne

Restriktionerne vil være at:

- Dyr med symptomer skal isoleres
- Dyr må ikke flyttes til/fra ejendommen uden at dette er aftalt med Fødevarestyrelsen (der kan slagtes dyr og afhentes dyr af DAKA)
- Flytning internt mellem egne ejendomme er pt. ikke tilladt, hvis begge ejendomme ikke er smittede. FVST vil se på problemerne det medfører, når det bliver aktuelt
- Alle personer, der kommer i kontakt med besætningen, skal orienteres om mistanken/smitten

Der kan leveres mælk fra ejendommen.

Der er desværre ingen erstatning fra staten på driftstab eller aflivede dyr, hvis sygdommen slår ned i besætningen. Flere forsikringsselskaber dækker dog aflivede dyr, men typisk ikke produktionstab.

Behandling

Der findes desværre ingen behandling, der virker mod Bluetongue virus. Hvis dyret er smertepåvirket eller har feber, rettes behandlingen mod at minimere symptomerne med smertestillende/feberdæmpende. Ved mistanke om at evt. sår har været indgangsport for bakterier efterfølgende, kan antibiotika komme på tale.

Hyppigt kanyleskift anbefales for at minimere smitterisikoen via blod.

Forebyggelse

Bluetongue virus smitter ikke mennesker. Men den spredes med blodsugende mitter, der smitter drøvtyggere som bl.a. får, kvæg og geder.

Mitterne kan spredes over 100 km med vinden. Derfor er det ikke fysisk muligt at forhindre smittespredning.

Det ser ud til at der er nogen, men ikke fuldstændig, immunitet efter smitte (der er varierende tilbagemeldinger fra Holland).

Vaccination mod Bluetongue virus:

Allerede fra mandag d. 19. august er det muligt at bestille vacciner mod Bluetongue virus ved Statens Serum Institut via sin dyrlæge. Der er reserveret 200.000 doser til Danmark, men der er til en start kun 5.000 vaccinedoser til rådighed. Det er dog ikke sikkert, at en masse-vaccination er relevant på nuværende tidspunkt.

Fødevarestyrelsen henstiller til at vaccinere. I første omgang bestilles der til besætninger med får og geder, og først herefter til produktionsbesætninger med udegående kvæg og til sidst til andet kvæg. Vaccination af raske dyr i smittede besætninger er også relevant og bør prioriteres.

Vaccinen kan ikke forhindre at dyrene smittes med Bluetongue virus. Men den forventes at beskytte dyrene mod at få stærke symptomer på sygdommen og forhindre dødsfald som følge af sygdommen.

Med den tilgængelige vaccine, skal kvæg have 2 doser á 1 ml. med tre ugers mellemrum. Landmanden må gerne selv vaccinere sine dyr (kræver medicinbehandlingskursus). Vaccinerne bestilles i 50 dosisflasker, der skal bruges indenfor 10 timer efter flasken er åbnet og det kommer til at koste ca. 40 kr. pr. dosis.

Erfaringerne fra Tyskland og Holland er, at der er få eller ingen bivirkninger ved vaccinationen (evt. ydelsestab på op til 1,5 liter over 1-2 dage). 1-3 uger efter den 2. vaccination forventes der at være effekt af vaccinen.

Det vides endnu ikke, hvor længe vaccinen kan forventes at have effekt og det er derfor uklart om der skal revaccineres på et senere tidspunkt.

Kvægdyrlægerne

Bekæmpelse af mitter:

Fluebehandling er ikke en garanti mod smitte. Effekten af behandlingen er kortvarig mod mitter (ca. 10 dage), samt der er stor risiko for resistensudvikling ved gentagne behandlinger.

Produkterne virker ikke ved at holde mitterne væk fra dyrene, men de dør ved kontakt med produktet. Produktet kan dog ikke spredes over hele dyrets overflade og derfor kan mitterne stikke "uforstyrret" på områder uden fluemiddel. I de fleste tilfælde forventes der derfor begrænset effekt af fluebehandling.

Minimér kontakt med mitter:

Ventilatorer bør køre kontinuerligt i stalden for at minimere antal mitter.

Overvej om det er muligt at tage udegående dyr på stald, især omkring skumringstiden, hvor mitterne er mest aktive. Dyrene er særligt udsatte, hvis de går i fugtige naturområder, hvor der er søer, vandløb eller moser med fed, sort mudder, hvor mitterne trives godt. Dyr på stald kan dog også smittes.

Det forventes, at smitten vil aftage, når temperaturerne daler i det sene efterår og vinter (formentlig når temperaturen kommer under 15 grader hele døgn).

Minimer kontakt med risikodyr:

Inficerede kvæg (med eller uden symptomer) kan bære på smitten i op til ca. 60 dage og de kan derfor bidrage til at virus fastholdes i et område.

En anden mulighed for smitteoverførsel kan være via sæd, samt muligheden for overførsel fra moderdyr til foster, hvis moderdyret smittes under drægtighedsperioden.

Der går typisk 5-10 dage fra en inficeret mitte stikker en rask drøvtygger, til der evt. ses sygdomstegn.

Flytning af ikke-smittede drøvtyggere

Der er igen åbnet for transport af levedyr til Tyskland, Holland og Belgien. Det må dog forventes at tage noget tid at få åbnet for eksport til 3. lande.

Udbruddet medfører ikke restriktioner på flytninger internt i landet mellem ikke-smittede besætninger. Det er derfor fortsat muligt at flytte kalve og kvier eller sende dyr til slagting.

Webinar om Bluetongue

Landbrug og Fødevarer afholdt d. 19. august i samarbejde med Fødevarestyrelsen, et webinar omkring Bluetongue situationen.

Webinaret kan genses på nedenstående link:

<https://app.sli.do/event/4VHzhE3J5SaVHDdTGaABDa/login>

Kvægdyrlægerne